Turkish Studies - Educational Sciences

eISSN: 2667-5609

www.turkishstudies.net/education

Research Article / Araştırma Makalesi

INTERNATIONAL BALKAN UNIVERSITY
Sponsored by IBU

Almanca Öğretmen Adaylarının 2018-2019 Öğretim Yılı Lisans Programına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Örneği*

Examining and Evaluating of Opinions Prospective Teachers of German about 2018-2019 Academic Year Undergraduate Program: Case of Ondokuz Mayıs University

Ceyda Yalçın**

Abstract: The aim of this study is to determine and evaluate the students' views on the curriculum which will be implemented in the 2018-2019 academic year in the Departments of German Language Education of the Faculties of Education. In this context, the current undergraduate program and the new undergraduate program were handled in a comparative manner. The content of the program has been examined in detail and it has been revealed whether the conditions and basic problems of prospective teachers of German are taken into consideration. In this sense, the opinions of the students about the extent to which the new undergraduate program can meet the expectations in terms of occupational knowledge and especially field knowledge were consulted. The method of research is descriptive research model. The universe of the study consist of the prospective teachers of German, the sample of the study consist of 80 students studying in the Department of German Language Education at Ondokuz Mayıs University in 2018-2019 academic year. As a data collection tool, a questionnaire which was prepared and applied to evaluate the undergraduate program of the German Language and Education Department of the Faculty of Education of Çukurova University was used. Percentage and frequency values were calculated by evaluating the answers of the students participating in the research. Statistical Program for Social Sciences (SPSS) 11.0 was used to determine the frequency and percentage values. According to the findings of the research, it was found that the conditions and qualifications of the students were not taken into consideration in the new curriculum and the program did not meet the expectations especially in terms of field education. Almost half of the students stated that general culture courses and vocational courses in the program were sufficient, but field courses were not sufficient. As the hours and credits of the field courses are reduced in the new curriculum, it has become difficult for students to receive a comprehensive language education. In this sense, some solutions were proposed in the study to the undergraduate program problems and recommendations were made.

---

* Bu makale 14. Uluslararası Germanistik Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Alman Dili Eğitimi.
Dr., Ondokuz Mayıs University, Faculty of Education, German Language Education.
ORCİD 0000-0003-4530-2830
ceydayalcin55@gmail.com

Cite as/ Atıf: Yalçın, C. (2020). Almanca öğretmen adaylarının 2018-2019 öğretim yılı lisans programına ilişkin görüşlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi: Ondokuz Mayıs Üniversitesi örneği, *Turkish Studies - Education*, 15(1), 375-384. https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.41423
Received/Geliş: 20 January/Ocak 2020 *Checked by plagiarism software*
Accepted/Kabul: 25 February/Şubat 2020 **Published/Yayın:** 29 February/Şubat 2020
Copyright © INTAC LTD, Turkey CC BY-NC 4.0

Structured Abstract: Introduction: The failure in foreign language teaching in Turkey is a fact known for years. There are many reasons for this. As the most important factor, education system and foreign language teaching methods can be shown.

The way to eliminate this ongoing failure in foreign language teaching and ensure success is only possible with well-trained teachers (Uslu, 2006: 169). Good and well-equipped training of teachers is directly related to the education, courses and the content of these courses. In other words, syllabuses and their contents significantly affect the quality of the departments. The Council of Higher Education has made some changes in the curricula used in the Faculties of Education since 2006-2007 and introduced a new program as of 2018-2019 academic year. However, in the general evaluations, it was concluded that the new program did not take into account the basic problems of German Language Teaching like the earlier program. While students were weak in field knowledge, vocational courses and general culture courses were increased. While in the current program, language skills and field-related courses are three hours, in the new curriculum these courses were reduced to two hours. In addition, new courses have been added to the program. For example; while to the 1st Grade courses "Foreign Language I", "Atatürk's Principles and History of Turkish Revolution" courses, "Educational Psychology" and "Philosophy of Education" courses were added, the two-hour course "Turkish Language" was extended to three hours. In addition, "General Culture Elective Courses", "Vocational Knowledge Elective Courses" and "Field Elective Courses" were added to the 2nd, 3rd and 4th grades. However, in the new program, courses such as "Comparative Country Knowledge" and "Effective Communication" were removed from the field courses (YÖK, 2018). As can be seen from the changes in the new program, field courses aimed at improving students' language skills were reduced rather than increased.

Since the prospective teachers of German are not sufficiently interested in German in their daily lives outside the school and do not have the opportunity to use the language, they have to compensate this at school, and in other words, they must take intensive German courses. Otherwise, teachers who are inadequate in the field and unable to use the language will be trained. Changing this is possible with changes in the curriculum that will increase student proficiency. Because the student thinks that he doesn't need a foreign language in his daily life outside of school, he does not strive to improve it (Yalçın, 2015: 428).

Although the aim of the current curriculum is to be prepared for training qualified German teachers, there are deficiencies in the program (Darancık ve Uslu, 2016: 220). The success of the syllabus is possible not only by constantly changing, but by developing and completing the missing parts. The work to be done in this regard will be the development of the current program according to the results of a field research that will be carried out in accordance with the program development principles of a group formed in accordance with the program development principles (Küçükahmet, 2007: 206).

There are many factors that affect the success of the curriculum. The prior knowledge, conditions, expectations and goals of the student group play the biggest role in both the teaching process and the success of the program (Uslu, 2006: 170). Accordingly, determining student views on the new program will be beneficial for the program to be successful. Therefore, in the study, it was aimed to get the opinions of the prospective teachers, who will be the most affected by the new program, and to evaluate and improve the deficiencies in the program in line with these opinions. To determine and evaluate the views of students regarding the curriculum to be implemented in the German Language Education Departments of the Faculty of Education in the 2018-2019 academic year is the main purpose of the study.

Method

The method of this research, which is carried out to evaluate the opinions of prospective teachers of German regarding the new curriculum, is the descriptive research model. Descriptive research is a model that aims to describe a situation that exists in the past or still (Karasar, 2015). The research was carried out with a total of 80 prospective teachers who studied at the Department of German Language Education at the Ondokuz Mayıs University Faculty of Education in the 2018-2019 academic year. In the research, a questionnaire scale that was prepared and applied to evaluate the undergraduate program in the German Language and Education Department of the Faculty of Education in Çukurova University was used as a data collection tool (Serindag et al., 2006). The scale consists of questions regarding the preparation of the program, the content of the courses and the level of proficiency, measurement and evaluation. The answers given by the students regarding the new program were determined and the frequency and percentage values

of these answers were calculated. Statistical Program for Social Sciences (SPSS) 11.0 was used to determine the frequency and percentage values.

Conclusion and Suggestion

When the views on the preparation of the program are examined, it is seen that the students agree that the program should be prepared by the experts in the field, but at this stage, a student should be included in the commission. On the other hand, almost half of the students stated that the general culture courses and vocational knowledge courses in the program were sufficient, while the field courses were not sufficient. Since the hours and credits of the field courses are also reduced, it is difficult for students to receive a comprehensive language education. Looking at the views on the content of the lessons, the students argued that the courses in the program were not based so much on practice and research, but rather based on encyclopedic and memorizing knowledge. When the opinions about the methods and techniques applied in the courses were examined, the courses were mostly taught through straight expression, but it was determined that activities such as discussion, problem solving, role playing, experiment-observation and group work are not given much space. It is seen that mostly textbooks are used in lessons and interactive tools such as video; TV and internet are used less frequently. When it comes to the measurement and evaluation tools, the written examination and test evaluation methods are preferred; it is understood that evaluation forms such as presentations, projects, homework and oral examinaton are not applied much, and exam questions are generally oriented towards memorization in terms of content, and there are few questions about practice and thinking. Foreign language teaching and learning requires a process for the development of skills rather than memorization. A teaching process in which students can demonstrate their different characteristics and creativity should be adopted and exam questions should be parallel to this teaching style. When students' levels of success in certain language skills are analyzed, it is understood that students are successful in fields such as reading comprehension and vocabulary, and they have made less progress in other skill types.

As a result, it is seen that the program does not take into account the students' conditions and qualifications sufficiently. It was determined that the program did not meet the expectations especially in terms of field education. Accordingly, field courses should be increased, more weight should be given to skill courses, and speaking skill should be included in the curriculum every year. In addition, translation courses given as elective courses in the curriculum should be increased. Courses should be taught in practice, and student-centered learning approach should be adopted rather than teacher-centered education. In addition, students should be constantly guided in reading German.

Keywords: German Language Education, German Language Teaching, Undergraduate Program, Prospective Teachers, Students.

Öz: Bu çalışmanın amacı, Eğitim Fakültelerinin Alman Dili Eğitimi Anabilim Dallarında 2018-2019 öğretim yılında uygulanacak olan müfredat programına ilişkin öğrencilerin görüşlerini belirlemek ve değerlendirmektir. Bu bağlamda, Almanca Öğretmenliği mevcut lisans programı ve yeni lisans programı karşılaştırmalı bir biçimde ele alınmıştır. Programın içeriği detaylı bir biçimde incelenerek, Almanca öğretmen adaylarının koşullarının ve temel sorunlarının dikkate alınıp alınmadığı ortaya konmuştur. Bu anlamda yeni lisans programının meslek bilgisi ve özellikle de alan bilgisi açısından beklentileri ne ölçüde karşılayabileceği konusunda öğrenci görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmanın yöntemi betimsel araştırma modelidir. Çalışmanın evrenini Almanca öğretmen adayları, örneklemini ise 2018-2019 öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda eğitim gören toplam 80 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili ve Eğitimi Bölümü lisans programını değerlendirmek için hazırlanan ve uygulanan bir anket kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin verdiği cevaplar değerlendirilerek yüzde ve frekans değerleri hesaplanmıştır. Sıklık ve yüzde değerlerini belirlemek için Sosyal Bilimler İstatistik Programı (SPSS) 11.0 kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, yeni müfredat programında öğrencilerin koşullarının ve yeterliliklerinin yeterince dikkate alınmadığı görülmüş ve programın özellikle alan eğitimi açısından beklentileri karşılamadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin neredeyse yarısı programdaki genel kültür derslerinin ve meslek bilgisi derslerinin yeterli olduğunu, ancak alan derslerinin yeterli olmadığını belirtmiştir. Yeni müfredatta alan derslerinin saatleri ve kredileri azaldığı için, öğrencilerin kapsamlı bir dil eğitimi alması zorlaşmıştır. Bu anlamda çalışmada, lisans programı sorunlarına bazı çözüm önerileri getirilerek tavsiyelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Alman Dili Eğitimi, Almanca Öğretmenliği, Lisans Programı, Öğretmen Adayları, Öğrenci.

Giriş

Türkiye'de yabancı dil öğretiminin tam anlamıyla amacına ulaşmadığı ve dil öğretiminde başarısız olunduğu yıllardır bilinen bir gerçektir. Bu durumun birçok nedeni bulunmaktadır. En önemli etken olarak ise, eğitim sistemi ve yabancı dil öğretiminde izlenen yol ve yöntemler gösterilebilir.

Yabancı dil öğretiminde süregelen bu başarısızlığı gidermenin ve başarıyı sağlamanın yolu ancak iyi yetişmiş öğretmenlerle mümkündür (Uslu, 2006: 169). Öğretmenlerin iyi ve donanımlı yetiştirilmesi ise, öğrencilere verilen eğitim, dersler ve bu derslerin içeriğiyle doğrudan ilişkilidir. Başka bir ifadeyle, ders programları ve içerikleri bölümlerin kalitesini de önemli ölçüde etkilemektedir. Yüksek Öğretim Kurulu Eğitim Fakülteleri'nde 2006-2007 yılından bu yana kullanılan ders programlarında bazı değişiklikler yaparak 2018-2019 öğretim yılından itibaren yeni bir program uygulamaya koymuştur. Ancak yapılan genel değerlendirmelerde yeni programın da eski program gibi, Almanca Öğretmenliğinin temel sorunlarını göz önünde bulundurmadığı sonucuna varılmıştır. Öğrenciler alan bilgisinde zayıfken, meslek bilgisi ve genel kültür dersleri artırılmıştır. Hali hazırdaki programda dil becerileri ve alanla ilgili dersler üçer saat iken, yeni müfredatta bu dersler ikişer saate düşürülmüştür. Bunların dışında programa yeni dersler de eklenmiştir. Örneğin; 1. Sınıflara "Yabancı Dil I", "Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi" dersleri ile "Eğitim Psikolojisi" ve "Eğitim Felsefesi" dersleri eklenirken, iki saatlik olan "Türk Dili" dersi üç saate çıkarılmıştır. Ayrıca 2. 3. ve 4. sınıflara "Genel Kültür Seçmeli Dersleri", "Meslek Bilgisi Seçmeli Dersleri" ile "Alan Seçmeli Dersleri" eklenmiştir. Bununla birlikte yeni programda, alan derslerinden "Karşılaştırmalı Ülke Bilgisi" ve "Etkili İletişim" gibi dersler kaldırılmıştır (YÖK, 2018). Yeni programdaki değişikliklerden de anlaşılacağı üzere, öğrencilerin dil becerilerini artırmaya yönelik alan dersleri artırılacağına azaltılmıştır. Almanca Öğretmenliği lisans programında pek çok ders olmasına rağmen, dersleri dört temel grupta toplamak mümkündür:

> 1. Temel Dil Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Dersler: Dilbilgisi, Konuşma Becerileri, Okuma Becerileri, Yazma Becerileri ve Çeviri gibi dersler bu grupta yer alır. Bu derslerde amaç öğrenciyi hem dil konusunda bilgilendirmek hem de öğrendiklerini nasıl öğreteceği konusunda bilinçlendirmektir.
>
> 2. Genel Kültür Dersleri: Bu gruptaki dersler öğrencilerin dil kültür bağlantısını kurmalarını ve onların öğretecekleri dile daha geniş bir açıdan bakmalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Alman, Avusturya ve İsviçre Edebiyatı, Kısa Öyküler, Roman, Şiir ve Drama İncelemesi ve Öğretimi gibi dersler bu amaca yönelik derslerdir.
>
> 3. Dil Öğretimine ve Eğitimine Yönelik Dersler: Dilin farklı yaş gruplarına, öğretimi konusunda teorik ve uygulamaya yönelik dersler bu grupta yer almaktadır. Ayrıca, çağdaş dil öğretiminin gerekliliği olan dil eğitiminde teknoloji kullanımını, öğretim malzemesi değerlendirmeyi ve uygulamayı ve sınav hazırlayıp değerlendirmeyi içeren dersler de bu grubun içinde sayılabilir.
>
> 4. Öğretmenlik Formasyonu Dersleri: Öğrencilerin öğretmenlik bilinci ve bilgisini arttırmaya yönelik Öğretimde Planlama, Sınıf Yönetimi, Rehberlik gibi dersler bu grupta sayılabilir (Anadolu Üniversitesi, 2019).

Almanca öğretmen adayları okul dışındaki gündelik yaşamlarında Almanca ile yeteri kadar ilgilenmedikleri ve dili kullanma fırsatı bulamadıkları için bunu okulda telafi etmeleri, başka bir ifadeyle Almanca alan derslerini yoğun bir şekilde almaları gerekir. Aksi takdirde alanda yetersiz ve dili kullanamayan öğretmenler yetişecektir. Bunu değiştirmek ise ders programlarında yapılacak, öğrenci yeterliliğini artıracak değişikliklerle mümkündür. Çünkü okul dışındaki

gündelik yaşamında öğrenci yabancı dile ihtiyaç duymadığını düşündüğü için, onu geliştirmek için çaba sarf etmemektedir (Yalçın, 2015: 428).

Mevcut ders programı nitelikli Almanca öğretmenleri yetiştirmeye yönelik hazırlanmaya çalışılsa da programda eksiklikler bulunmaktadır (Darancık ve Uslu, 2016: 220). Ders programlarının başarısı sürekli değişmesiyle değil, eksik kısımlarının geliştirilmesi ve tamamlanmasıyla mümkündür. Almanca Öğretmenliği Bölümlerinde uygulanan ders programının, Avrupa ve Türkiye'deki dil politikalarının gerisinde kalmaması, yabancı dil öğretimindeki gelişmelere ayak uydurması açısından değerlendirilmesi bir zorunluluk olarak görülmektedir (Tapan, 2003: 199). Bu hususta yapılacak iş, program geliştirme ilkelerine uygun olarak oluşturulan bir grubun yine program geliştirme ilkelerine uygun olarak yapacağı bir alan araştırması sonuçlarına göre mevcut programı geliştirmesi olacaktır (Küçükahmet, 2007: 206).

Ders programlarının başarısını etkileyen pek çok etken vardır. Öğrenci grubunun ön bilgileri, koşulları, beklentileri ve hedefleri hem öğretim sürecinde hem de programın başarısında en büyük rolü oynar (Uslu, 2006: 170). Bu doğrultuda yeni programa yönelik öğrenci görüşlerinin de belirlenmesi programın başarılı olmasında faydalı olacaktır. Bu nedenle çalışmada, yeni programdan en çok etkilenecek grup olan öğretmen adaylarının görüşlerinin alınması ve bu görüşler doğrultusunda programdaki eksikliklerin değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi hedeflenmiştir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Almanca öğretmen adaylarının yeni müfredat programına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla yürütülen bu araştırmanın yöntemi betimsel araştırma modelidir. Betimsel araştırma geçmişte veya hala var olan bir durumu betimlemeyi amaçlayan bir modeldir (Karasar, 2015).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2018-2019 öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda 1., 2., 3., ve 4. sınıfta öğrenim gören toplam 180 öğretmen adayı oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise, 2018-2019 öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören ve rastgele (random) yöntemle belirlenen toplam 80 öğretmen adayı oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili ve Eğitimi Anabilim Dalında lisans programını değerlendirmek amacıyla hazırlanmış ve uygulanmış olan bir anket ölçeği kullanılmıştır (Serindağ ve diğerleri, 2006). Ölçek; programın hazırlanması, derslerin içeriği ve yeterlik düzeyleri, ölçme ve değerlendirmeye ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemeye yönelik maddelerden oluşmaktadır. Ölçek likert tipi bir ölçektir ve öğrencilerin programla ilgili görüşlerinin belirlenmesine yönelik üçlü, dörtlü ve beşli olmak üzere farklı derecelendirmelere sahip maddelerden oluşmaktadır. Ölçekte öğrencilerin görüş ve önerilerini yazacakları *diğer* seçeneği de yer almaktadır. Veriler 2018-2019 öğretim yılı içerisinde toplanmış ve ölçek, örneklem grubuna sınıf ortamında araştırmacının kendisi tarafından uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Öğrencilere anket uygulanmadan önce ölçek konusu hakkında bilgi verilmiştir. Yeni müfredattaki dersler yazılı olarak da öğrencilere dağıtılmış ve derslerin içerikleri tanıtılmıştır. Daha sonra programa ilişkin ölçek öğrencilere uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yeni programa ilişkin verdiği cevaplar belirlenerek bu cevapların frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Frekans ve yüzde değerlerini belirlemek için, Sosyal Bilimler için İstatistik Programı (SPSS) 11.0 kullanılmıştır.

Bulgular

Programın Hazırlanmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri

Tablo 1: Programın Hazırlanmasına İlişkin Görüşler

	Tamamen dikkate alınmalı	Çoğunlukla dikkate alınmalı	Dikkate alınmalı	Çok az dikkate alınmalı	Hiç dikkate alınmamalı
1.Konunun uzmanı öğretim elemanları hazırlamalı	85.2	8.5	6.3	5.9	
2.Her eğitim fakültesi kendi programını hazırlamalı	60.2	18.7	15.2	35.4	12.1 5.2
3.Fakülteler arası işbirliğiyle hazırlanmalı	25.6	15.2	22.4	23.1	44.0
4.YÖK herkesi bağlayıcı program hazırlamalı (şimdiki gibi)	5.2	5.3			
5.YÖK ve MEB birlikte hazırlamalı	22.8	15.8	24.6	19.3	17.5
6.Öğrenciler hazırlamalı	7.0	8.8	38.2	16.0	30.0
7.Kim hazırlarsa hazırlasın komisyonda öğrenci bulunmalı	39.0	13.6	27.1	10.2	10.2
8.Diğer (Lütfen belirtiniz)….					

Tablo 1 incelendiğinde, programın hazırlanmasına yönelik öğrencilerin % 85'i konunun uzmanı öğretim elemanları tarafından programın hazırlanması gerektiğini belirtmiştir. Her eğitim fakültesi kendi programını hazırlamalı görüşüne ise öğrencilerin % 60'ı "tamamen dikkate alınmalı", programın fakülteler arası işbirliği ile hazırlanması gerektiği görüşüne ise öğrencilerin % 35'i "dikkate alınmalı" şeklinde görüş bildirmişlerdir. YÖK herkesi bağlayıcı program hazırlamalı görüşüne öğrencilerin % 44'ü "hiç dikkate alınmamalı" diyerek tek bir kurumun bağlayıcı bir program hazırlamasına karşı olduklarını belirtmişlerdir. Programın YÖK ve MEB tarafından birlikte hazırlanması gerektiği görüşünün, "dikkate alınmalı" (%24.6) ve "tamamen dikkate alınmalı" (22.8) oranlarıyla öğrenciler tarafından daha çok benimsendiği görülmektedir. Programın sadece öğrenciler tarafından hazırlanması gerektiği görüşüne öğrencilerin % 30'u "hiç dikkate alınmamalı" şeklinde cevap verirken, bu görüşün "tamamen dikkate alınması" gerektiğini düşünen öğrenci oranı % 7'dir. Diğer yandan program hazırlanırken komisyonda öğrenci bulunmalı görüşüne yönelik öğrencilerin % 39'u "tamamen dikkate alınmalı" diyerek kendilerinin de program hazırlanmasında söz hakkı sahibi olmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Tablo 1 genel olarak değerlendirildiğinde Almanca öğretmen adaylarının, ders programlarının alanda uzman öğretim elemanları tarafından hazırlanması, ancak kendilerini temsilen öğrencilerin de bu süreçte yer alması gerektiği hususunda hem fikir oldukları görülmektedir.

Programın İçeriğine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Tablo 2: Almanca Öğretmenliği Programında Yer Alan Derslerin Yeterlik Düzeyleri

	Tamamen yeterli	Yeterli	Biraz yeterli	Çok az yeterli	Hiç yeterli değil

1.Genel Kültür Dersleri	30.5	40.5	15.3	7.3	7.2
2.Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri	16.7	46.7	21.7	8.3	6.7
3.Alan Dersleri	11.2	15.3	35.0	25.3	13.2

Tablo 2'deki verilere göre öğrenciler genel kültür derslerini % 40 oranında "yeterli" bulurken, meslek bilgisine yönelik dersleri % 47'ye yakın oranda "yeterli" bulmaktadır. Diğer yandan öğrenciler alan bilgisine yönelik dersleri "kısmen yeterli" bulmaktadır. Buna yönelik öğrencilerin cevabı % 35 oranında "biraz yeterli" olurken, % 25 oranında ise "çok az yeterli" şeklindedir. Alan bilgisine yönelik dersleri "tamamen yeterli" bulan öğrenci sayısı ise % 11 civarındadır. Bu oranlara göre öğrenciler yeni ders programında yer alan alana yönelik dersleri yeterli bulmamaktadır.

Tablo 3: Programdaki Derslerin İçeriklerine İlişkin Değerlendirmeler

	Tamamen Katılıyorum	Çoğunlukla katılıyorum	Biraz katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
1.Ansiklopedik bilgi (ezber)	36.7	31.7	20.0	10.0	1.7
2.Mesleğe dönük	20.3	22.0	32.2	16.9	8.5
3.Araştırmaya dönük	10.2	18.6	28.8	30.5	11.9
4.Uygulamaya dönük	10.5	24.6	22.8	29.8	12.3
5.Başka (belirtiniz)....					

Tablo 3 genel olarak incelendiğinde derslerin ezbere yönelik ansiklopedik bilgilerle dolu olduğunu düşünen ve bu düşünceye "tamamen katılıyorum" diyen öğrenci oranı % 41.1, "çoğunlukla katılıyorum" diyenlerin oranı ise % 35.0'tir. Bu bulgulara göre programdaki dersler daha çok ezbere ve teoriye dayalı olan, uygulamaya yönelik olmayan derslerdir. Diğer yandan, öğrencilerin çoğu (%25.8; tamamen katılıyorum), (% 22.3; çoğunlukla katılıyorum) derslerin mesleğe yönelik olduğunu düşünürken, program derslerinin araştırmaya dönük olduğunu düşünen öğrenci oranının ise (%10.5; tamamen katılıyorum) düşük olduğu görülmektedir. Öğrenciler % 35 oranında derslerin uygulamaya yönelik olmadığını belirtmişlerdir. Az sayıda öğrenci (% 8.2) derslerin uygulama ve pratiğe dönük olduğunu düşünmektedir. Bu verilere göre yeni programdaki dersler öğrenciler tarafından genel anlamda öğretmenlik mesleğine yönelik dersler olarak görülse de, öğretmen adayları derslerin ezbere dayalı olduğunu, uygulamaya ve araştırmaya fazla ağırlık verilmediğini belirtmişlerdir.

Tablo 4: Uygulanan Yöntem ve Teknikler

	Her zaman	Sıkça	Ara sıra	Hiç
1.Anlatım	55.0	23.3	20.0	1.7
2.Soru-yanıt	6.7	33.3	50.0	10.0
3.Tartışma	8.3	3.7	56.7	31.7
4.Problem çözme	7.1	7.4	32.5	52.5
5.Deney-gözlem	3.8	9.2	7.0	80.0
6.Rol oynama	3.5	3.5	36.8	54.0
7.Grup çalışması	6.3	20.0	45.2	27.0
8.Diğer (belirtiniz)…				

Tablo 4'te ders sürecinde uygulanan yöntem ve teknikler verilmiştir. Tablodaki verilere göre öğrencilerin % 60'ı "her zaman", % 25'i "sıkça" anlatım yoluyla ders işlendiğini belirtmişlerdir. Buna göre dersler öğrenci merkezli değil, daha çok öğretmen merkezli işlenmektedir. Başka bir ifadeyle öğrenmeyi kolaylaştırıcı ve öğrenciyi aktif tutan etkinliklere yer verilmemektedir. Öğrencilerin araştırmasına ve uygulamasına fırsat tanınmamaktadır. Diğer yandan, öğrencilerin % 65.4'ü "ara sıra" soru-yanıt ve % 60'ı yine "ara sıra" tartışma yöntemlerine

başvurulduğunu ifade etmişlerdir. Benzer bir biçimde problem çözme % 58 oranında "hiç", deney-gözlem ise % 76.4 oranında "hiç", rol oynama % 59 "hiç" ve grup çalışması % 52 oranlarında "ara sıra" şeklinde yanıtlanmıştır. Bu verilere göre, öğrencilere kendilerini ifade etme, araştırma yapma ve problem çözme gibi etkin olabilecekleri aktiviteler çok fazla sunulmamaktadır.

Tablo 5: Derslerde Kullanılan Araç ve Gereçler

	Her zaman	Sıkça	Ara sıra	Hiç
1.Temel ders kitabı	77.0	16.0	7.0	
2.Başka kitap, sözlük vs.	6.7	13.3	60.0	20.0
3.Fotokopi/teksir	53.0	20.0	15.7	11.3
4.Not tutturma	10.0	7.5	50.0	32.5
5.Tepegöz			25.0	75.0
6.Slayt makinesi			20.0	80.0
7.TV/Video/VCD/İnternet		7.0	71.0	22.0
8.Diğer (belirtiniz)…				

Tablo 5'te öğrencilerin ve öğretmenlerin derslerde kullandıkları araç ve gereçler yer almaktadır. Tabloya göre derslerde en çok kullanılan araç-gereç % 77.0 oranla ders kitabı (her zaman kullanılıyor) olmuştur. Derslerde birden çok kitap ve sözlük kullanımına "ara sıra" diyen öğrenci oranı % 60'tır. Bunun yanı sıra fotokopinin derslerde "her zaman" kullanılma oranı % 53 olarak kendini göstermiştir. Derste not tutturma % 50 oranla "ara sıra" kullanılırken, tepegöz kullanımı % 75 oranla "neredeyse hiç" kullanılmıyor, slayt makine yine % 80 oranla "hiç" kullanılmıyor ve son olarak TV, Video, VCD, İnternet ise % 71 oranla "ara sıra" kullanılıyor şeklinde belirlenmiştir. Bu verilere göre, ders sürecinde daha çok ders kitabı ve fotokopi gibi tek tip araçların kullanıldığı, sınıf ortamında iletişim ve etkileşimi artıracak araç ve gereçlerin fazla kullanılmadığı görülmektedir.

Tablo 6: Uygulanan Ölçme ve Değerlendirme Araçları

	Her zaman	Ara sıra	Hiç
1.Yazılı yoklama	91.0	9.0	
2.Sözlü yoklama	10.5	75.0	14.5
3.Test	35.0	55.2	9.8
4.Ödev, sunu, proje	10.2	76.3	13.5
5.Başka (belirtiniz)…			

Tablo 6 incelendiğinde, Almanca öğretmen adaylarına uygulanan sınavlar ve değerlendirmelerin "her zaman" (% 91) yazılı yoklamaya dayandığı, "ara sıra" (% 75) sözlü yoklama yapıldığı, aynı şekilde test (% 55.2) ve ödev, sunu, proje (% 76.3) gibi değerlendirme araçlarının "ara sıra" yapıldığı görülmektedir. Ölçme ve değerlendirmenin daha çok teorik yapıldığı, fazla uygulamaya yönelik olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 7: Sınav Sorularının Niteliğine Yönelik Görüşleri

	Her zaman	Ara sıra	Hiç
1.Ezbere yöneliktir	67.6	27.4	5.0
2.Uygulamaya yöneliktir	10.9	36.0	53.1
3.Düşündürmeye yöneliktir	11.0	51.4	37.6
4.Fikrim yok			
5.Diğer (belirtiniz)…			

Sınav sorularının içeriği ve niteliği ile ilgili öğrenci görüşlerine bakıldığında, Almanca öğretmen adaylarının % 67.6'sı sınav sorularının "her zaman" ezbere yönelik sorular olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin % 53.1'i soruların "hiç" uygulamaya yönelik olmadığını belirtirken, soruların "ara sıra" düşündürmeye yönelik olduğunu belirten öğrenci oranı ise % 51.4'tür. Bu

verilere göre Almanca öğretmen adayları, sınavlardaki soruların daha çok ezbere yönelik olduğunu, uygulamaya ve becerilere yönelik soruların az olduğunun altını çizmişlerdir.

Tablo 8: Öğrencilerin Belirli Dil Becerilerindeki Başarı Düzeyleri

	Çok başarılıyım	Başarılıyım	Az başarılıyım	Başarısızım	Çok başarısızım
1.Almanca konuşma	8.0	10.2	42.0	33.5	6.3
2.Okuduğunu anlama	6.0	55.7	26.7	9.0	1.7
3.Yazılı anlatım	4.0	31.7	42.7	16.7	
4.Dinlediğini anlama	9.7	33.7	56.7		
5.Almanca gramer	10.0	35.7	43.3	12.0	
6.Telaffuz (ses bilgisi)	3.8	20.5	50.1	18.3	
7.Sözcük bilgisi	64.0	21.4	10.8		

Tablo 8'de öğrencilerin dil becerilerine yönelik kendi başarılarını değerlendirdikleri veriler yer almaktadır. Bu verilere göre öğrenciler, Almanca konuşma becerilerinde % 42 oranında "az başarılı", % 33,5 oranında "başarısız" olduklarını belirtmişlerdir. Diğer yandan okuduğunu anlama becerisinde öğrenciler % 55.7 oranında "başarılı" olduklarını, yazılı anlatımda % 42.7 "az başarılı", dinlediğini anlamada % 56.7 "az başarılı", dilbilgisinde % 43.3 "az başarılı", telaffuzda % 50.1 "az başarılı" ve sözcük bilgisinde % 64 oranında "çok başarılı" olduklarını ifade etmişlerdir. Bu bulgulara göre öğrencilerin daha çok okuduğunu anlamada ve sözcük bilgisinde başarılı oldukları; yazma, dinleme ve konuşma becerileri, telaffuz ve gramer konularında ise daha az başarı gösterdikleri ortaya çıkmaktadır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Çalışmadaki veriler ve bulgular incelendiğinde yeni lisans programında eksiklikler olduğu tespit edilmiştir. İlk olarak programın hazırlanmasına yönelik görüşlere bakıldığında, programın konunun uzmanı kişiler tarafından hazırlanması gerektiği, ancak bu aşamada öğrencileri temsilen komisyonda yine bir öğrencinin yer alması gerektiği hususunda tüm öğrencilerin hemfikir olduğu görülmektedir. Diğer yandan öğrencilerin yarıya yakını programdaki genel kültür dersleri ile meslek bilgisi derslerini yeterli görürken, alan derslerinin çok yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Programdaki genel kültür dersleri ve meslek bilgisi dersleri Almanca değil, Türkçe derslerdir. İçerik olarak da Türk ve Alman dil ve kültürünü içeren dersler değildir. Ayrıca alan derslerinin saat ve kredileri de düşürüldüğünden öğrencilerin kapsamlı bir dil eğitimi almaları iyice güçleşmiştir. Derslerin içeriğine ilişkin görüşlere bakıldığında, öğrenciler programdaki derslerin çok fazla uygulamaya ve araştırmaya yönelik olmadığını, aksine daha çok ansiklopedik ve ezber bilgilere dayandığını savunmuşlardır. Benzer biçimde derslerde uygulanan yöntem ve tekniklere ilişkin görüşler incelendiğinde, derslerin daha çok düz anlatım yoluyla işlendiği; tartışma, problem çözme, rol oynama, deney-gözlem ve grup çalışması gibi aktivitelere fazla yer verilmediği tespit edilmiştir.

Derslerde kullanılan araç ve gereçlere bakıldığında materyal olarak en çok ders kitabı ve fotokopinin kullanıldığı, tepegöz, slayt makinesi, VCD, video, Tv ve internet gibi etkileşimli araçların çok daha az kullanıldığı görülmektedir. Uygulanan ölçme ve değerlendirme araçlarına gelindiğinde ise, yazılı yoklama ve test ile değerlendirme biçiminin tercih edildiği; sunu, proje, ödev ve sözlü yoklama gibi değerlendirme biçimlerinin fazla uygulanmadığı ve sınav sorularının içerik olarak genelde ezbere yönelik olduğu, uygulamaya ve düşünmeye yönelik nitelikteki soruların az olduğu anlaşılmaktadır. Ancak yabancı dil öğretiminde farklı beceriler sınandığı için, daha dinamik ve farklı ölçme araçları kullanılabilir. Derslerin içeriğine göre ödev, sunu ve proje gibi çeşitli değerlendirme biçimlerine yer verilerek öğrencilerin kendilerini farklı biçimlerde de ifade edebilmelerine olanak sağlanabilir. Yabancı dil öğretimi ve öğrenimi ezber bilgilerden ziyade becerilerin gelişimine yönelik bir süreç gerektirmektedir. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirmenin,

soruların niteliğinin de buna uygun olması gerekir. Ezber bilgiler kısa sürede unutulacaktır. Oysa sürece yayılan bir öğrenme ve öğrenilen dilin günlük yaşamda kullanılabilmesi hedeflenmelidir. Öğrencilerin farklı özelliklerini ve yaratıcılıklarını ortaya koyabilecekleri bir öğretim süreci benimsenmeli ve sınav soruları da bu öğretim biçimine paralel olmalıdır. Son olarak öğrencilerin belirli dil becerilerindeki başarı düzeylerine bakıldığında, öğrencilerin daha çok okuduğunu anlama ve sözcük bilgisi gibi alanlarda başarı gösterdikleri, diğer beceri (yazma, dinleme, konuşma, telaffuz, gramer) türlerinde az ilerleme kaydettikleri anlaşılmaktadır. Öğrenciler çoğu beceri türünde tam bir başarı sağlayamamaktadır. Bu durumun pek çok nedeni olabilir. Ancak ders programında alana yönelik ders saati sayısı ve bu derslerin işleniş biçimleri başarı artışında belirli belirleyici olacaktır.

Sonuç olarak programın öğrencilerin koşullarını ve yeterliliklerini yeterince dikkate almadığı görülmektedir. Programın özellikle alan eğitimi açısından beklentileri karşılamadığı tespit edilmiştir. Mevcut ve mezun olan öğrencilerin seviyelerindeki düşüş de programın yeterli olmadığını göstermektedir. Yabancı dil öğretiminde başarı ancak iyi yetişmiş öğretmenlerle gerçekleştirilebilir. Bu da alanda yeterli ve donanımlı olmakla mümkündür. Bu doğrultuda alan dersleri çoğaltılmalı, beceri derslerine daha fazla ağırlık verilmeli, konuşma becerisi dersi her yıl müfredatta yer almalıdır. Ayrıca müfredatta seçmeli ders olarak ve sadece bir dönem verilen çeviri dersi 2. 3. ve 4. sınıflarda da verilmeli, dersler uygulamaya dönük işlenmeli, öğretmen merkezli eğitimden çok öğrenci merkezli öğrenme anlayışı benimsenmelidir. Bunların yanı sıra, öğrenciler Almanca kitap okuma konusunda sürekli yönlendirilmelidirler.

Kaynakça

Anadolu Üniversitesi (2019). http://www.anadolu.edu.tr. (Erişim Tarihi: 09.02.2019).

Darancık, Y. ve Uslu D. (2016). "Almanca Öğretmenliği bölümlerinde verilen formasyon ve alan derslerinin ilk ve ortaöğretime uygunluğu." *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 4(26),* 218-240. https://doi.org/10.16992/asos.1156.

Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Küçükahmet, L. (2007). "2006-2007 öğretim yılında uygulanmaya başlanan öğretmen yetiştirme lisans programlarının değerlendirilmesi." *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 5(2)*, 203-218.

Serindağ, E., Aksöz, A.S., Balcı, T. (2006). "1998- 1999 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulan öğretmen yetiştirme lisans programlarının değerlendirilmesi: Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Almanca Öğretmenliği Örneği." *Ç. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi. (31).* 1-14. https://doi.org/10.1501/egifak_0000001307.

Tapan, N. (2003). "Neue Dimensionen der Deutschlehrerausbildung in der Türkei- Erweiterung der Curricula im Rahmen eines Mehrsprachigkeitskonzepts Germanistische Untersuchungen aus türkischer Perspektive." *Festschrift für Prof. Vural Ülkü zum 65.Geburtstag. (Yay. Gündoğdu, M.& Ülkü, C.)* Aachen, 193-205.

Uslu, Z. (2006). "Almanca Öğretmenliği Lisans Programına ilişkin öğrenci görüşleri ışığında 2006-2007 öğretim yılında yapılan değişikliklerin değerlendirilmesi: Dicle Üniversitesi Örneği." *ÇÜ Eğitim Fakültesi Dergisi 2 (32),* 169-185. https://doi.org/10.13159/susbid.34.

Yalçın, C. (2015). "Yabancı dil öğretiminde öğrencilerin dile yönelim sorunu." *International Journal of Languages' Education and Teaching (UDES).* 420-429. https://doi.org/10.18298/ijlet.330.

YÖK (2018). Almanca öğretmenliği lisans programı. https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-

Yetistirme-Lisans-Programlari/Almanca_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf. (Erişim Tarihi: 14.11.2019). https://doi.org/10.17051/ilkonline.2017.330259.